

**ПОЗИЦИЯ НА КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА ОТНОСНО ОБЩЕСТВЕНИ
КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПЕРСПЕКТИВИТЕ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА НАЗЕМНО ЦИФРОВО
РАДИОРАЗПРЪСКВАНЕ НА РАДИОСИГНАЛИ В РАДИОЧЕСТОТНИ ЛЕНТИ 174-230 MHz И 526.5 -
1606.5 kHz**

1. Въведение

С Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) е определила своите основни цели, механизми и подходи за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди. Създаването на условия за ефикасно използване и ефективно управление на радиочестотния спектър, разпределяне на достатъчен и подходящ радиочестотен спектър за предоставяне на електронни съобщителни услуги и осигуряване на условия за координирано и хармонизирано използване на спектъра са едни от основните цели на политиката на КРС при управлението на радиочестотния спектър.

В изпълнение на своите правомощия КРС стимулира развитието на единния пазар чрез насърчаване появата на качествени цифрови услуги, включително и услуги по цифрово радиоразпръскване. Въвеждането на наземното цифрово радиоразпръскване на радиосигнали в България ще обогати цифровите услуги и ще създаде възможност за разпространение на качествено аудио-визуално съдържание до потребителите.

Основните технологии за цифрово радиоразпръскване на радиосигнали са T-DAB, T-DAB+ и DRM, за които са публикувани редица стандарти, технически спецификации и препоръки.

Окончателното преустановяване на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване доведе до пълно освобождаване на радиочестотна лента 174-230 MHz. Освободеният от аналоговите телевизионни мрежи ресурс в тази лента може да бъде използван за въвеждане на наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали по технологии T-DAB (Terrestrial Digital Audio Broadcasting), T-DAB+ .

Радиочестотна лента 526.5 – 1606.5 kHz (средни вълни) може да се ползва за радиоразпръскване както по класическата технология с амплитудна модулация, така и по цифровите технологии на основата на DRM (Digital Radio Mondiale) технология.

Предвид свободния спектър в радиочестотни ленти 174-230 MHz и 526.5-1606.5 kHz, с оглед спазване на принципите на прозрачност, публичност и консултативност, залегнали в разпоредбите на Закона за електронните съобщения (ЗЕС), КРС поставя на обсъждане въпроси от обществена значимост за развитие на електронните съобщения в посочените ленти.

2. Радиочестотна лента 174-230 MHz

В цифровия План Женева 2006 г. за въвеждане на наземно цифрово радио- и телевизионно разпръскване България има защитени 34 радиочестотни разпределения в обхват 174–230 MHz – 11 и 12 канали, които могат да осигурят честотен ресурс за реализиране на национални и/или регионални мрежи (мултиплекси) за наземно цифрово радиоразпръскване на радиопрограми.

Радиочестотна лента 174-230 MHz е определена за цифрово радиоразпръскване в Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от радиослужба радиоразпръскване и съоръженията, свързани с тях. В резултат на преустановяването на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване тази лента може да се използва за наземно цифрово радиоразпръскване по технологии T-DAB и/или T-DAB+.

При технологията T-DAB се използва MPEG-2 HE-AAC v2 кодиране. Това осигурява на потребителите достъп до повече радиопрограми (около 6 в един блок) с по-високо качество в сравнение с аналоговото радиоразпръскване. Към радиопрограмите могат да се предават данни, свързани с тях, както и информационни услуги за потребителите.

При технологията T-DAB+ се използва MPEG-4 HE-AAC v2 кодиране, което позволява излъчване от два до три пъти повече програми в един блок, в сравнение с T-DAB. Това осигурява на слушателите по-голям избор на програми с по-високо аудио качество, и малко по-добро покритие от T-DAB.

Предвид гореизложеното технологията T-DAB+ осигурява по-ефикасно използване на радиочестотния спектър като осигурява на радиослушателите достъп до по-голям брой програми с по-високо качество в сравнение с T-DAB.

В резултат на проведени обществени консултации през 2014 г. относно перспективите за въвеждане на наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали в Република България се установи, че към онзи момент предпочитаната технология за въвеждане на наземно цифрово

радиоразпръскване на радиопрограми в лента 174-230 MHz, е T-DAB+. В рамките на консултациите беше проявен принципен интерес към ползването на тази лента.

С оглед осигуряване на условия за ефикасно използване и ефективно управление на радиочестотния спектър и осигуряване на висококачествени цифрови услуги за потребителите, КРС счита, че радиочестотна лента 174–230 MHz следва да се използване от наземни цифрови мрежи за радиоразпръскване на радиосигнали по технологията T-DAB +.

Въпроси за обществени консултации, свързани с перспективите за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 174-230 MHz

Във връзка с перспективите за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 174-230 MHz се поставят за обсъждане следните въпроси:

1. Какви наземни мрежи за цифрово радиоразпръскване на радиосигнали считате за целесъобразно да бъдат реализирани в радиочестотна лента 174–230 MHz - по технология T-DAB или T-DAB+?

2. Бихте ли участвали в процедура за издаване на разрешение за наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали? По каква технология?

3. Какви електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали считате, че следва да се изградят в лента 174-230 MHz – национални и/или регионални?

4. Посочете параметри, с които считате, че следва да бъдат изградени мрежите за наземно цифрово радиоразпръскване в лента 174-230 MHz като например:

- **процент на покритие чрез мрежата - по територия и/или по население;**
- **метод на приемане на сигнала при изграждането на мрежата (мобилно, преносимо вътрешно);**
- **стандарт за кодиране (компресия) на цифровия радио сигнал;**
- **минимална скорост на транспортния поток;**
- **възможност за допълнителни услуги.**

3. Радиочестотна лента 526.5-1606.5 kHz

Радиочестотна лента 526.5-1606.5 kHz е предназначена за монофонично радиоразпръскване с амплитудна модулация (наземно аналогово радиоразпръскване) в Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от радиослужба радиоразпръскване и съоръженията, свързани с тях. С цел ефективното ползване на свободния честотен ресурс, тази лента може да се използва както за аналогово, така и за наземно цифрово радиоразпръскване по технология DRM. С наличния свободен ресурс в този обхват могат да се реализират национални и/или регионални мрежи (мултиплекси), чрез които да се разпространяват национални и регионални програми. Специфичното разпространение на вълните в този обхват позволява постигането на:

➤ покритие на големи райони, чиито размери могат да бъдат зависими от местоположението и времевите условия (денонощие, сезон, слънчеви петна);

➤ относително стабилно приемане (мобилно и преносимо вътрешно), независимо от заобикалящата среда.

DRM позволява излъчване на по-голям брой програми на една честота, което осигурява на слушателите както достъп до повече радиопрограми с по-добро качество, така и допълнителни услуги.

Във връзка с гореизложеното, КРС счита, че използването на DRM технологията за цифрово радиоразпръскване в този обхват ще позволи по-ефикасно използване на радиочестотния спектър.

С оглед осигуряване на условия за ефикасно използване и ефективно управление на радиочестотния спектър и осигуряване на висококачествени цифрови услуги за потребителите, КРС счита, че радиочестотна лента 526.5-1606.5 kHz следва да се използва както за наземни аналогови, така и за наземни цифрови мрежи за радиоразпръскване на радиосигнали по технологията DRM.

Въпроси за обществени консултации, свързани с перспективите за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 526.5 kHz - 1606.5 kHz

Във връзка с перспективите за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 526.5 kHz - 1606.5 kHz, се поставят за обсъждане следните въпроси:

1. Считате ли за целесъобразно свободният честотен ресурс в лента 526.5-1606.5 kHz да се използва за мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали по технология DRM?

2. Бихте ли участвали в процедура за издаване на разрешение за наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали?

3. Какви електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали считате, че следва да се изградят в лента 526.5-1606.5 kHz – национални и/или регионални?

4. Посочете параметри, с които считате, че следва да бъдат изградени мрежите за наземно цифрово радиоразпръскване в лента 526.5-1606.5 kHz като например:

- процент на покритие чрез мрежата - по територия и/или по населени;
- предпочитана конфигурация на основните параметри на мрежата;
- стандарт за кодиране (компресия) на цифровия радио сигнал;
- минимална скорост на транспортния поток;
- възможност за допълнителни услуги.

Използвани съкращения

T-DAB (Terrestrial-Digital Audio Broadcasting) е наземно цифрово звуково радиоразпръскване.

DRM (Digital Radio Mondiale) е технология за цифрово звуково радиоразпръскване, проектирана за използване на честотните ленти за наземно аналогово радиоразпръскване.

MPEG-4 (Moving Pictures Expert Group - 4) е стандарт за кодиране (компресия) на цифров сигнал, съгласно ISO/IEC 14496.

HE-AAC (High-Efficiency Advanced Audio Coding) е компресия на цифров аудио сигнал, съгласно ISO/IEC 14496-3.